

Divendres Sant

Celebració de la Mort del Senyor

Catedral de Tarragona, 2 d'abril de 2021

Lectures: Is 52,13-53,12; Sl 30,2.6.12-13.15-17.25; He 4,14-16.5-7.9; Jn 18,1-19,42.

Benvolguts mossens, benvolguts membres de les diferents confraries, agrupacions i associacions de la Setmana Santa de Tarragona. Estimada Coral. Estimats germans, Estimades germanes. Benvolgut poble sant de Déu.

Hem començat aquesta celebració en absolut silenci. No amb un silenci qualsevol, com aquell silenci que és fruit de la manca de so, no. Hem començat amb un silenci diferent, amb aquell silenci que té un significat per ell mateix, aquell silenci que penetra el fons del cor i del «ser» de les persones. Amb respecte, ens hem agenollat, i els celebrants, prostrats a terra, hem afegit a aquest silenci un signe d'abaixament, d'abandonament, d'admiració, d'adoració i, en certa manera, de fusió amb la terra que ara acull el cos del Mestre. Podríem haver fet molts gestos més, podríem haver donat multitud de significats més a aquest inici tan diferent, però resulta que aquesta és l'actitud que s'escau davant la creu: silenci i adoració. Silenci i abandó en mans de Déu. I és que, germanes i germans, estem davant el misteri dels misteris.

I no ha estat aquest l'únic signe que difereix de les assemblees eucarístiques que fem la resta de l'any, n'hi ha hagut i –al llarg de la celebració– n'hi haurà molts d'altres. Perquè avui és diferent. No hi ha ni celebració de l'eucaristia. ¿I perquè aquestes actituds diferents de les habituals? Perquè encara avui continua viva en el món la Passió de Nostre Senyor Jesucrist. La Passió del Senyor continua viva en aquest món, en la seva Església i en nosaltres mateixos. I davant això només podem callar. Estem sense paraules perquè no sabem què dir... només hem d'intentar fondre'ns espiritualment amb Ell i entendre, des de dins, què significa l'abaixament fins a la mort, i una mort de creu (Fl 2,8), com resem tantes vegades a la Litúrgia de les Hores.

Amb el regust d'ahir en el darrer sopar, ens trobem en el moment de celebrar la mort de Jesús. Estem en el moment del «*tot s'ha acomplert*» (Jn 19,30). Tota la litúrgia d'avui ens presenta la passió de Jesús perquè la considerem contemplativament.

Aquest migdia de Divendres Sant, tot celebrant la Passió del Senyor, estaria bé que ens proposéssim de reflexionar sobre els textos que hem escoltat. En primer lloc, la Passió. El text que llegim el divendres Sant, cada any, és el relat que en fa l'evangelista Joan, un relat que fa aparèixer als ulls de tota la humanitat l'herència de Jesús expressada de forma sublim en les paraules «*aquí tens el teu fill [...] aquí tens la teva mare*» (Jn 19,26). En som hereus, és a dir, n'hem rebut l'herència. Es tracta d'un text que ens coneixem prou bé, que és colpidor per ell mateix i que, en escoltar-lo un cop més en aquesta celebració, segur que ens ha aportat de nou aquell calfred de posar-se en el lloc del bon Jesús.

Ara podríem aturar-nos i aprofundir la primera lectura, la del profeta Isaïes que parla del Servent de Déu. Es tracta d'una de les parts –la quarta concretament– dels «Cants del Servent del Senyor». El fragment que hem escoltat, de l'anomenat Deutero-Isaïes, d'autor anònim que escriu des de l'exili, es va redactar probablement cap a l'any 560-550 aC. El fragment s'inicia a manera de pròleg amb aquestes paraules: «*El meu servent triomfarà, serà*

enlairat, enaltit, posat molt amunt» (52,13). Dit d'altra manera: el relat comença dient-nos que el servent, malgrat que ara sembli desfet i desfigurat, tindrà èxit i guanyarà.

Tot seguit, i amb una descripció cruel del seu estat llastimós -que sembla evocar la situació de Job- el relat va fent veure a poc a poc, que aquest estat de sofrència no és degut als seus pecats, sinó que precisament ell carrega amb el pecat dels qui el jutgen, tot allunyant-se dels esquemes típics de l'Antic Testament, que davant una calamitat, el poble reconeixia un pecat propi i implorava perdó perquè Déu restituís les coses al seu estat natural. Ara, en canvi, qui ha de demanar perdó són els que el miren com pateix, i el cant va repetint un cop i un altre que aquell Servent és innocent malgrat que ningú no es preocupi per la seva sort (53,7). I vet aquí que tot aquest sofriment inassumible, que podria semblar una marca de culpabilitat, és -en el fons- una font de llum. Malgrat la llista de mals, *«el Senyor s'ha complagut»* perquè «gràcies al sofriment de la seva ànima ara veu la llum; el just, amb les penes que ha sofert, ha fet justos els altres, després de prendre damunt seu les culpes d'ells; per això li dono els altres per herència i tots seran el seu botí, ell que s'ha entregat a la mort i ha estat comptat entre els infidels, quan de fet prenía damunt seu el pecat de tots i intercedia a favor d'ells» (53,12). Malgrat el pecat de l'home, Déu no ha perdut el control de la història¹. És difícil de creure aquest anunci, perquè en definitiva estem parlant de pecat, és a dir, de les nostres rebel·lies contra Déu.

Precisament en aquest text d'Isaïes, els primers cristians, els seguidors immediats de Jesús -i també els Pares de l'Església- hi van veure una de les grans profecies sobre la vida del Messies, potser la més gran. Per això les referències a aquest text en el Nou Testament són constants: El poble jueu coneixia bé els llibres dels profetes i estava avesat a tenir-los presents en la seva vida. Era molt important la figura del profeta..., sobretot vista amb una certa llunyania. I aquest cant del Servent del Senyor, que culmina tota la segona part del llibre d'Isaïes, és literàriament com un drama a través del qual Déu vol salvar el seu poble, que li gira l'esquena una vegada i una altra. I és el Servent -Jesús en el cristianisme-, el que fa de mitjancer entre Déu i el poble. I Déu proclama que aquest Servent que ha baixat al sofriment, serà el que prosperarà i triomfarà i serà enlairat. El servent de Déu, després del que ha sofert, veurà la llum, se'n saciarà i farà justos els altres perquè ha pres damunt seu totes les culpes dels altres. Com ens ha dit la carta als cristians Hebreus, germanes i germans, *«mantinguem ferma la fe que professem, ja que en Jesús, el Fill de Déu, tenim el gran sacerdot que, travessant els cels ha entrat davant Déu»*. Ell és el veritable, l'únic sacerdot, és a dir l'únic mitjancer entre Déu, la Humanitat i tota la Creació. Per això «un cop consagrat sacerdot es convertí en font de salvació eterna».

És en relació a aquest fet, que nosaltres contemplem avui la bellesa de la creu.

Però hi ha bellesa a la creu? N'hi pot haver? No és una actitud malaltissa la de veure bellesa en el sofriment? No és una perversió pensar que com més sofreixi més em salvaré? O que per anar al cel cal patir?... Davant tot el que els relats ens han presentat avui, com dir que hi ha bellesa en la creu? Bellesa de la creu!! Doncs sí! La creu, amb Jesús penjat, ens deixa en silenci, admirats i amb un enorme agraïment.

¿Amb què pot guardar relació la bellesa que hem de veure en la creu? Germanes, germans... guarda relació amb l'Amor. Avui contemplem la suprema bellesa perquè estem mirant el suprem acte d'amor. I aquest amor porta pau, ordre i harmonia... Sant Agustí deia que la bellesa no és quelcom, és algú. La bellesa és el Crist, que com diu el salm: «és el més bell de tots els homes...» però podeu pensar: ¿perquè dir això quan tota la litúrgia d'avui ens presenta Jesús turmentat, desfigurat, colpejat, escarnit... home de dolors..., com podem parlar de bellesa? Quina és la realitat, o millor, on és la realitat? Per respondre hi hem de posar en marxa la nostra capacitat contemplativa: Com el veiem? Quan mirem Jesús a la creu, deixem que ens parli des del silenci? Només hi ha una cosa que és necessària en aquesta contemplació: que adoptem una actitud d'Amor, que li donem a la nostra actitud un ferm component de deixeble. Necessitem sentiments de deixeble, de seguidors del Crist per aprendre a veure la suprema bellesa.

¹ José Ignacio GONZÁLEZ FAUS, Servir. Para una espiritualidad de la lucha por la justicia en los "Cantos del siervo" de Isaías, Barcelona: Cristianisme i Justícia 2000.

La creu estarà sempre aquí mostrant-nos la veritat. Crist, crucificat per la seva fidelitat a Déu, pel seu amor a la veritat, per la seva solidaritat amb les persones més necessitades és qui desemmascara de la millor manera les mentides, covardies i mediocritats. La Creu de Jesús pot ser celebrada, com avui, pot ser admirada, venerada, pot suscitar compassió..., però per sobre de tot ha de despertar en nosaltres agraïment, un agraïment immens per l'Amor total de Déu.

Sí, ho sabem. Aquesta fe, aquest Amor que proclamem mirant a un home penjat d'una creu ha estat sovint considerada com una bogeria. Ho va ser pels primers anys i segles... i en certa manera ho torna a ser ara..., com ho ha estat en moltes altres èpoques de la història del cristianisme. Al cap i a la fi, cap religió s'ha atrevit mai a confessar una cosa semblant... I precisament, en aquesta creu i en aquesta víctima innocent, els qui seguim Jesús hi veiem a Déu que s'identifica plenament amb totes les víctimes de tots els temps.

Ara aclamarem la creu. «L'arbre de la creu», direm tot cantant. L'arbre de la Vida. I un cop aclamada, l'adorarem una vegada més.